

KÄSKKIRI

06.10.2023 nr 1-3/115

**Kodanikupäeva aumärgi ja aasta
kodaniku aunimetuse kirjeldus, andmise ja
saamise kord**

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 31. mai 2012. a määruse nr 39 „Siseministeeriumi põhimäärus“ § 3 lõike 11 alusel.

1. Üldsätted

- 1.1. Aasta kodaniku aunimetuse ja kodanikupäeva aumärgi eesmärk on tuua esile kodanikuaktiivsust ja näidata inimestele erinevaid võimalusi ühiskonna heaolu nimel tegutsemiseks, tõsta selleks inimeste teadlikkust ja motivatsiooni ning tunnustada inimesi, kes on selles oma aktiivse tegevuse ja käitumisega eeskujuks teistele.
- 1.2. Aasta kodaniku aunimetus (edaspidi *aunimetus*) on tunnustus Eesti Vabariigi kodanikule, kelle käitumine ja tegevus ühiskonna healusse ja arengusse mistahes eluvaldkonnas on laiemalt silma paistnud, teistele eeskujuks ning kutsunud esile teadlikkust kodanikuks olemise väärtusest ja tähtsusest.
- 1.3. Kodanikupäeva aumärk (edaspidi *aumärk*) on tunnustus Eestis elavale inimesele, kes on kogukondlikul ja/või ühiskondlikul tasandil silma paistnud aktiivse tegevuse ja hooliva ning eeskujuliku käitumisega ümbritseva keskkonna heaolu parandamiseks mistahes eluvaldkonnas ning on sellega kutsunud esile kogukondliku või ühiskondliku märkamise ja heakskiidu.

2. Aunimetusega kaasneva meene ja aumärgi kirjeldus

- 2.1. Aunimetuse meeneks on kunstnik Reti Saksa pronksskulptuur „Ühiskonna õis“. Skulptuurile kinnitatakse plaat, millele on graveeritud aunimetuse saaja ees- ja perekonnanimi ning tekst „AASTA KODANIK“ koos kõnealuse aasta numbriga.
- 2.2. Aumärgi väliskuju on valge pügalrist, millel on sinise äärisega kuldne keskmedaljon. Medaljoni kuldse väljal on kolm sinist otsa vaatavat lõvi. Äärisel ülal on kuldsete tähtedega tekst „KODANIKUPÄEV“ ja alasel kuldsete numbritega aumärgi asutamise aastaarv (1998).

3. Aunimetuse ja aumärgi andmise korraldamine

- 3.1. Aunimetuse ja aumärkide andmiseks korraldatakse ettepanekute korje hiljemalt oktoobri viimaseks pühapäevaks.
- 3.2. Ettepanekute hindamiseks ja ministriale aunimetuse ning aumärgi andmise ettepaneku tegemiseks moodustab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga komisjoni.
- 3.3. Aunimetus antakse igal aastal ühele silmapaistvale Eesti Vabariigi kodanikule.

- 3.4. Aunimetusega kaasneb rahaline preemia, mille määrab valdkonna eest vastutav minister käskkirjaga.
 - 3.5. Aumärk antakse igal aastal kuni 15 (viieteistkümnele) Eestis elavale inimesele.
 - 3.6. Isikule võib aunimetuse või aumärgi anda ühe korra.
 - 3.7. Aunimetuse ja aumärgi antakse, andmist välistavate asjaolude puudumisel, valdkonna eest vastutava ministri otsusega.
 - 3.8. Aunimetuse ja aumärgiga antakse inimesele valdkonna eest vastutava ministri tänukiri, mis tunnistab vastava tunnustuse saamist.
 - 3.9. Valdkonna eest vastutav Siseministeeriumi osakond teavitab kandidaati aunimetuse või aumärgi andmisest.
 - 3.10. Aunimetuse, aumärgid ja tänukirjad antakse kätte kodanikupäeva tänuüritusel.
 - 3.11. Aunimetuse ja aumärgi andmist korraldab ning väljaantud aumärkide ja aunimetuste arvestust peab Siseministeeriumi valdkonna eest vastutav osakond.
4. Ettepaneku esitamise õigus, sisu ja vorm ning esitamise viis
 - 4.1. Ettepaneku aunimetuse ja aumärgi andmiseks võivad esitada:
 - 4.1.1. füüsiline ja juriidiline isik;
 - 4.1.2. riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus;
 - 4.1.3. aumärgi ja aunimetuse andmise ettepanekute tegemiseks moodustatud komisjon.
 - 4.2. Ettepaneku sisu
 - 4.2.1. kandidaadi ees- ja perekonnanimi;
 - 4.2.2. kandidaadi isikukood või sünniaeg;
 - 4.2.3. kandidaadi e-posti aadress ja kontakttelefon;
 - 4.2.4. kandidaadi töö- või teenistukoht;
 - 4.2.5. kandidaadi kodakondsus;
 - 4.2.6. kandidaadi esitamise põhjendus vastavalt käesoleva statuudi punktis 1 kirjeldatud ootustele ja väärtustele;
 - 4.2.7. ettepaneku esitaja kontaktandmed:
 - 4.2.7.1. ettepaneku füüsilisest isikust esitaja puhul:
 - 4.2.7.1.1. ees- ja perekonnanimi;
 - 4.2.7.1.2. isikukood või sünniaeg;
 - 4.2.7.1.3. e-posti aadress;
 - 4.2.7.2. ettepaneku juriidilisest isikust esitaja puhul:
 - 4.2.7.2.1. juriidiline nimi;
 - 4.2.7.2.2. registrikood;
 - 4.2.7.2.3. kontaktisiku ees- ja perekonnanimi;
 - 4.2.7.2.4. e-posti aadress ja telefoninumber;
 - 4.2.8. ettepaneku tegemise kuupäev.
 - 4.3. Valdkonna eest vastutav minister kinnitab ettepaneku esitamiseks täpsema vormi.
 - 4.4. Ettepanek esitatakse elektrooniliselt aadressil www.siseministeerium.ee.
 5. Aunimetuse ja aumärgi komisjon
 - 5.1. Komisjoni kuuluvad riigiasutuste ja kodanikuühiskonna esindajad. Komisjoni suurus on 9 kuni 13 liiget, sealhulgas komisjoni esimees. Vähemalt pooled komisjoni liikmed valitakse kodanikuühiskonna esindajatest, sh varasemate aastate aasta kodaniku aunimetuse ja kodanikupäeva aumärgi saanutest.
 - 5.2. Komisjoni töökord:
 - 5.2.1. komisjoni töövorm on koosolek, sealhulgas e-koosolek;
 - 5.2.2. koosoleku kutsub kokku komisjoni esimees, kes on ka koosoleku juhataja;
 - 5.2.3. koosolek on otsustusvõimeline, kui kohal on vähemalt viis komisjoni liiget;
 - 5.2.4. komisjon võtab otsuse vastu hääletamisel liithääletamusega, hääle võrdse jagunemise korral on otsustav komisjoni esimehe hääle;

- 5.3. Komisjon hindab ettepanekuid ning teeb aunimetuse ja aumärgi andmise ettepaneku valdkonna eest vastutavale ministrile.
 - 5.4. Aunimetuse või aumärgi andmata jätmist ei pea põhjendama.
 - 5.5. Teave aumärgi ja aunimetuse ettepanekute ja kandidaatide kohta tunnistatakse asutusesiseseks kasutamise teabeks alates ettepaneku laekumisest.
 - 5.6. Komisjoni liige tagab kandidaadi ja ettepaneku esitaja isikuandmete kaitse ega tohi avaldada talle komisjoni tööga seoses teatavaks saanud andmeid kolmandale isikule.
 - 5.7. Komisjoni koosolek protokollitakse.
6. Aumärgi kandmine
 - 6.1. Aumärki võib kanda üksnes isik, kellele see on antud.
 - 6.2. Aumärki kantakse vormi- või tavariietusel teenetemärkide ja välismaiste aumärkide järel vasakul pool rinnas, kui konkreetse sündmuse puhul pole määratud teisiti.
7. Aunimetuse ja aumärgi äravõtmine ja tagastamine
 - 7.1. Komisjon võib teha valdkonna eest vastutavale ministrile ettepaneku aumärgi või aunimetuse kandmise õigus ära võtta, kui:
 - 7.1.1. on jõustunud kohtuotsus, millega isik on süüdi mõistetud kuriteo toimepanemises;
 - 7.1.2. ilmnevad aunimetuse või aumärgi andmist välistavad asjaolud, millest teadmise korral ei oleks isikule aunimetust või aumärki antud;
 - 7.1.3. ilmnevad aunimetuse või aumärgi andmist välistavad asjaolud, mis välistavad isiku edasise aunimetuse või märgi kandmise.
 - 7.2. Aunimetuse ja aumärgi andmise ja äravõtmise otsustab valdkonna eest vastutav minister.
 - 7.3. Isik, kellelt on valdkonna eest vastutav minister oma otsusega aunimetuse või aumärgi ära võtnud, peab tagastama talle antud aasta kodaniku meene või kodanikupäeva aumärgi Siseministeeriumile.
8. Aunimetuse ja aumärgi kasutamine otsesel reklaami ja ärilise tulu saamise eesmärgil ei ole lubatud.
9. Tunnistan kehtetuks siseministri 22. oktoobri 2021. a käskkirja nr 1-3/88 „Kodanikupäeva aumärgi ja aasta kodaniku aunimetuse kirjelduse, andmise ja saamise kord“.

(allkirjastatud digitaalselt)

Lauri Läänemets
siseminister

Lisa: Ettepaneku esitamise vorm